

MUISTIOLUONNOS METSÄNEUVOSTON KOKOUS 1/2025

Aika: 26.3.2025 klo 9.00–11.00

Paikka: Meritulli, Meritullinkatu 8 sekä etäyhteyshmahdollisuus

Osallistujat

MMM pj Sari Essayah (klo 9–10)
YM Mika Nykänen

MMM 3. vpj. Tuula Packalen

MMM Erno Järvinen
YM Tarja Haaranen (etänä)
TEM Sari Tasa
OKM Mirva Mattila (etänä)
Metsähallitus Juha S. Niemelä
Luonnonvarakeskus Antti Asikainen
Syke Eeva Primmer
Helsingin yliopisto Tuula Jyske (etänä)
Itä-Suomen yliopisto Heli Peltola (etänä)
Suomen metsäkeskus Ari Eini
Maakunnalliset metsäneuvostot Sari Lantta (etänä)
Suomen Metsäyhdistys Kirsi Joensuu
Metsäteollisuus ry Karoliina Niemi
Sahateollisuus ry Tino Aalto
MTK Marko Mäki-Hakola

Energiateollisuus ry Jari Kostama
SLL Antti Heikkinen
WWF Jari Luukkonen
Loimu ry Jukka Sippola
METO ry Stefan Borgman (etänä)
Paperiliitto ry Juhani Siira (etänä)
Teollisuusliitto ry Veli-Matti Kauppila (etänä)
Koneyrittäjät ry Matti Peltola
Metsäalan Kuljetusyrittäjät ry Kari Palojarvi (etänä)
Metsäkoulutus ry Ville Manner
Suomen riistakeskus Mari Lyly
Lusto Leena Paaskoski
Suomen 4H-liitto ry Tomi Alakoski
Suomen Metsäsäätiö Martta Fredriksson
Metsämiesten Säätiö Ilari Pirttilä

MMM Satu Rantala (sihteeri)
MMM Josefiina Tiainen (2. sihteeri)

Asiantuntijat ja muut läsnäolijat

MMM Päivi Nerg (klo 9–10)
MMM Tapio Luoma-aho
Suomen metsäyhdistys Sirpa Kärkkäinen
Suomen 4H-liitto ry Sampo Juhajoki
Nuorten metsäneuvoston työryhmän jäsen Salla Tiitinen
Nuorten metsäneuvoston työryhmän jäsen Eetu Orava

MMM Ahti Hirvonen
MMM Erika Latva-Kyyny
MMM Janne Impiö (etänä)
TEM Teemu Hartikainen (etänä)
YM Maarit Loiskekoski (etänä)

Poissa

YM 1. vpj. Sari Multala
TEM 2. vpj. Wille Rydman
VM
LVM
SLC r.f.
Kemianteollisuus ry
Suomen Partiolaiset
Suomen Latu ry

1. Kokouksen avaus

Kokouksen aluksi pidettiin hiljainen hetki Taivalkoskella menehtyneen metsätoimihenkilön muistoksi. Puheenjohtaja Sari Essayah avasi kokouksen klo 9.03. Hyväksyttiin kokouksen asialista.

2. Metsäneuvoston edellisen kokouksen muistio (liite 1)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

3. Ministerin ajankohtaiskatsaus

Ministeri Essayah piti ajankohtaiskatsauksen. Ministeri aloitti kertomalla kuulumiset For Forest+ -ryhmästä, johon uusia maita on halukkaina liittymään mukaan. Hän nosti esiin biotalouden sekä EU:n biotalousstrategian valmistelun korostaen, että strategian tulisi tukea kestävää, korkean lisäarvon tuotantoa, vahvistaa maaseutualueita sekä huomioida jäsenvaltioiden paikalliset olosuhteet ja tuotantorakenteet johdonmukaisesti kestäväan kasvuun ohjaavin keinoin.

Ilmastotavoitteisiin ja LULUCF-vaatimukseen liittyen ministeri totesi, että Suomi ja moni muu EU-maa kohtaa haasteita LULUCF-vaatimusten täyttämiseksi. Ennakkotietojen mukaan Suomen maankäyttösektori oli edelleen päästölähde vuonna 2023, ja myös metsämaan nielu on muuttunut päästökseksi. Suomi odottaa merkittävää alijäämää vuosille 2021–2025. Virkakunta on valmistellut toimenpidepakettia metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamiseksi. Tavoitteena on saada edistettyä uusia lisäisiä sekä olemassa olevia täydentäviä keinoja, joiden avulla metsien kasvua ja hiilinieluja voidaan vahvistaa. Puoliväliirihessä tehdään ilmastotoimiin liittyviä päätöksiä.

Ministeri nosti myös esiin metsäkatoasetuksen toimeenpanon sekä ennallistamisasetuksen ja kansallisen ennallistamissuunnitelman valmistelun. Hän korosti, että meidän ei kannata tehdä suunnitelmaa vain Euroopan komissiota varten, vaan tulee miettiä, miten ennallistamissuunnitelma saataisiin palvelemaan Suomen tarpeita parhaiten. Metsien monitoroinnissa Suomi painottaa näyttöön perustuvaa tietoa ja olemassa olevien järjestelmien hyödyntämistä.

Kotimaan asioista ministeri nosti esiin, että kansalliset kriteerit vanhoille metsille on nyt hyväksytty. Lisäksi hän kertoi, että parhaillaan työskentelevässä raakkutyöryhmässä valmistellaan esitystä siitä, miten raakun ja muiden suojeltujen lajien esiintymispaikkoja voitaisiin turvata paremmin. Tavoitteena on tunnistaa suojeltujen lajien esiintymätiedon saatavuuteen, ajantasaisuuteen, tarkkuuteen ja käytettävyyteen liittyviä puutteita.

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma (METSO) on päättymässä. Loppuarvioinnin mukaan ohjelma on ollut tasapainoinen ja laajasti hyväksytty, vaikka resurssit eivät ole olleet riittäviä pysäyttämään luontotyyppien ja lajien taantumista. Hallitus haluaa jatkaa edistämistyötä, ja ministeriöt valmistelevat METSO-ohjelmalle jatkoa. Lisäksi ministeri nosti esiin metka-kannustejärjestelmän, jonka ensimmäisen vuoden puuntuotannon edistämisen varat käytettiin kokonaan, ja vuodelle 2025 hallitus lisäsi rahoitusta erityisesti terveyslannoituksiin. Lisäksi nostettiin esiin tulosperusteisten tukien valmistelu kokeiluun vuosille 2026–2027 sekä metsätuhovarautumissuunnitelma, joka oli lausunnoilla. Lisäksi ministeri nosti esiin, että vuonna 2023 biotalouden arvonlisä oli lähes 30 miljardia euroa, josta kolmannes tuli metsäbiotaloudesta. Metsäbiotalouden kasvuohjelmalla vahvistetaan verkostoja ja osaamista, muun muassa OsaaPuu-hubin ja metsäbiotalouden tiedepaneelin kautta.

Ajankohtaiskatsauksen jälkeen käytiin keskustelua. Ministeri joutui poistumaan keskustelun jälkeen ja MMM:n luonnonvaraosaston päällikkö Tuula Packalen siirtyi puheenjohtajaksi.

Keskustelussa käsiteltiin biotalousstrategian valmistelua ja siihen liittyen olemassa olevan sektorin kilpailukyvyn edellytysten turvaamista. Biotalousstrategiaan liittyen korostettiin kustannuskilpailukykyä, joka ei näy kilpailukykykompassissa eikä komission papereissa. Nostettiin esiin myös korkeamman jalostusarvon tuotteista tärkeinä liikennepolttoaineet. Keskustelussa nousi esiin myös kestävyyskriteerit, LULUCF ja kasvihuonekaasuinventarioiden haasteet sekä metsäkatoasetus ja sen toimeenpano, ohjeistus ja kansallinen lainsäädäntö. Nostettiin myös esiin, että metka-rahoitusta tarvitaan riittävästi myös jatkossa ja metsien kasvuun, kuten taimikonhoitoon ja tuhkalannoituksiin, tulee panostaa. Metkan puutuotannon tuet loppuivat kesken viime vuonna, ja ympäristötukihakemuksia on jätetty paljon. Luonnonhoidon hankkeiden toteuttaminen on haasteellista.

Keskustelussa nostettiin esiin myös ennallistaminen sekä luonnonarvomarkkinat. Nähtiin tärkeänä, että vastuu ennallistamisesta allokoitaa oikein. Keskustelussa nousivat esiin hakkuumäärät ja kiertoaika sekä vanhojen metsien kriteerit.

Metsäsektorin ja puupohjaisten tuotteiden arvonalisästä keskusteltiin. Nähtiin, että arvonalisän nostaminen puupohjaisissa tuotteissa on haasteellinen tehtävä, ja markkinoille pääsy ei ole helppoa. Nähtiin, että korkeamman jalostusarvon teemaa pitäisi käsitellä enemmän esimerkiksi siitä näkökulmasta, että ostetaanko tuotteita ja mikä on markkinoiden näkökulma. Keskusteluun tarvittaisiin mukaan myös kemianteollisuuden sekä lopputuotemarkkinoiden asiantuntijuutta.

Nostettiin esiin myös koulutussäästöt ja oltiin huolissaan ammatillisen koulutuksen mahdollisista lisäsopeutuksista. Suomen metsäyhdistys kertoi avaavansa Uusipuu-näyttelyn kahden viikon ajaksi.

4. Nuorten metsäneuvosto 2025, työryhmän pj. Salla Tiitinen ja sihteeri Eetu Orava (liite 2)

Nuorten metsäneuvoston työryhmän puheenjohtaja Salla Tiitinen ja sihteeri Eetu Orava esittelivät metsäneuvostolle nuorten metsäneuvoston työn tuloksia.

Esityksen jälkeen metsäneuvostossa käytiin aktiivista keskustelua. Metsäneuvoston jäsenet esittivät runsaasti kiitoksia konkreettisista ehdotuksista, joita nuorten metsäneuvosto tuloksissaan esitteli. Keskustelussa käsiteltiin muun muassa nuorten metsäneuvoston käytäntöjä, viestintäkanavia nuorten tavoittamiseksi, kuten TikTokia, ja viestijöiden roolia. Keskustelussa korostui, että nuoret eivät ole homogeeninen ryhmä, ja viestinnän tulee olla monikanavaista. Nähtiin, että sosiaalisen median ja kampanjoiden ohella tulisi keskittyä nuorten tavoittamiseen ja osallistamiseen pitkäjänteisellä toiminnalla. Lisäksi keskustelussa painotettiin koulutuksen merkitystä ja nähtiin, että metsiä ja metsäkulutturia koskevan ymmärryksen sekä metsäalan houkuttelevuuden kannalta on tärkeää saada lapset ja nuoret ympäri Suomea metsään.

Esille nousi myös nuorten osallistaminen päätöksentekoon ja heidän integroimisensa koulutukseen sekä politiikkasuosituksiin. Tärkeää on, että päätöksenteossa on alle 30-vuotiaita ja että nuoria kannustetaan osallistumaan konkreettisiin toimiin. Pohdittiin, miten nuorten osallistaminen voitaisiin toteuttaa systemaattisemmin ja konkreettisemmin. Lisäksi keskusteltiin metsäkeskustelun polarisoitumisen vähentämisestä ja sukupolvien välisen keskustelun lisäämisestä. Muita aiheita keskustelussa olivat muun muassa harrastamisen Suomen malli, nuorten työmahdollisuudet ja viestintästrategiat.

5. Lasten ja nuorten metsäkasvatus ja -viestintä (liite 3 ja liite 4)

Sirpa Kärkkäinen Suomen metsäyhdistykseltä piti metsäneuvostolle esityksen lasten ja nuorten metsäkasvatuksesta ja -viestinnästä (liite 3). Kärkkäinen nosti esiin, että valtakunnallista opetussuunnitelmaa ollaan uudistamassa ja opetus- ja kulttuuriministeriössä on parhaillaan käynnissä peruskoulun tulevaisuustyö. Yksi tulevaisuustyön teemoista on ekologinen ja sosiaalinen kestävyys, jossa metsäkasvatuksella on tärkeä merkitys. Metsäneuvoston jäseniä kehoitettiin vaikuttamaan peruskoulun

tulevaisuuden visiointiin. Esityksen jälkeen kiitettiin Sirpaa hänen työstään lasten, nuorten ja koko suomalaisen yhteiskunnan hyväksi hänen jäädessään pian eläkkeelle.

Suomen 4H-liiton järjestöpäällikkö Sampo Juhajoki esitteli Metsissä on mahdollisuus -selvityksen tuloksia metsäalan yhteistyönä toteutettavasta metsäkasvatuksesta kouluissa (liite 4).

6. Komission työohjelma metsäsektorin näkökulmasta, Ahti Hirvonen, MMM

Asiakohtaa ei käsitelty. Päätettiin ajanpuutteen vuoksi siirtää esitys myöhempään metsäneuvoston kokoukseen.

7. Kansallinen metsästrategia 2035 vuoden 2024 seurantaraportti, Erno Järvinen, MMM (liite 6)

Erno Järvinen esitteli metsäneuvostolle pääkohdat kansallisen metsästrategian vuoden 2024 seurantaraportista. Hyväksyttiin seurantaraportti.

8. Muut asiat

Toivottiin, että käsiteltäisiin kuluvan vuoden aikana kansainvälisiä viestintäasioita. Lisäksi esitettiin, että voitaisiin keskustella seuraavassa kokouksessa kuntien roolista ja metsistä. Seuraava kokous on kuntavaalien jälkeen.

9. Tiedoksi

Tuotiin tiedoksi metsäneuvoston jäsenmuutokset.

- Liikenne- ja viestintäministeriön jäseneksi 10.2.2025 yksikön johtaja Kaisa Laitinen, vapautetaan Maija Ahokas
- Metsäteollisuus ry:n varajäseneksi 27.1.2025 metsäpolitiikan päällikkö Mika Salmi
- Suomen Ladun jäsen Eki Karlsson vapautetaan, järjestö ilmoittaa myöhemmin jäsenestään.

Tiedoksi ilmoitettiin, että maa- ja metsätalousministeriön virkavalmistelutyö metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepaketiksi on saatu päätökseen. MMM uutisoi työstä pikimmiten.

Lisäksi kerrottiin, että MMM järjestää kansallisen metsästrategian keskustelutilaisuuksia tiedepaneelien keskinäisellä dialogilla talousmetsien monimuotoisuudesta ja ennallistamisesta 2.4. ja metsien kasvun teemaan keskittyvällä dialogilla 7.5.2025.

MMM:n luonnonvaraosaston päällikön 5-vuotiskausi tulee kesällä täyteen. Tuula kertoi, että tämä kokous on hänen viimeisensä.

10. Seuraava kokous

Metsäneuvoston kokous pidetään 13.6.2025. (siht. huom. kokousaika muuttui ministerin esteen vuoksi, pidetään 19.6. klo 9–11)

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.01.

Liitteet

Liite 1 muistioLUONNOS_metsäneuvosto_18.12.2024

Liite 2 Nuorten metsäneuvosto tulokset 2025

Liite 3 Lasten ja nuorten metsäkasvatus ja -viestintä Sirpa Kärkkäinen

Liite 4 Metsissä on mahdollisuus -selvitys 4H Sampo Juhajoki

Liite 6 Kansallinen metsästrategia 2035 seurantaraportti vuodesta 2024

Liite 6b esitys KMS2035-seurantaraportti vuodesta 2024 Järvinen